

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
Ι΄ ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΔΕΛΦΩΝ
Παρελθόν - Παρόν - Μέλλον

ΧΟΡΗΓΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ

ΔΕΛΦΟΙ, ΜΑΡΤΙΟΣ 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΝΗΜΕΙΟΥ	σελ. 3 - 10
2. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ	σελ. 11 - 13
3. ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ	σελ. 14 - 15
4. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	σελ. 16 - 17
5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ. 18

1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

...μέσα στα ερείπια αυτά που ζούσα, εσωζόντανε προαιώνια μια σπίθα, οπού εάν την αναρριπίζαμε με υπομονή, με πρόγραμμα και πίστη, θα μπορούσε κάποιαν ώρα ν' αναδώσει ένα φως πραγματικά παγκοσμικό.

Άγγ. Σικελιανός

Το αρχαίο θέατρο των Δελφών συγκαταλέγεται μεταξύ των αρχαίων ελληνικών θεάτρων που διατηρούνται σε καλή κατάσταση. Βρίσκεται μέσα στο ιερό του Απόλλωνα και συγκεκριμένα στη βορειοδυτική γωνία του, σε επαφή με τον περίβολο του τεμένους. Πρόκειται για το μεγαλύτερο οικοδόμημα του Απολλωνίου Ιερού, αν και σε σύγκριση με άλλα γνωστά μνημεία του είδους του οι διαστάσεις του είναι περιορισμένες. Στο θέατρο των Δελφών διεξάγονταν οι αγώνες φωνητικής και ενόργανης μουσικής, με σκηνικό την κοιλάδα του Πλειστού και το όρος της Κίρφης, στο πλαίσιο των Πυθίων και άλλων θρησκευτικών εορτών και τελετουργιών. Η σημασία των εορτών αυτών προσδίδει στο θέατρο των Δελφών πνευματική και καλλιτεχνική αξία ισότιμη με την αθλητική ιδέα που συμβολίζει το αρχαίο στάδιο της Ολυμπίας.

Οι μουσικοί αγώνες των Πυθίων τελούνταν υπό την προστασία των Μουσών και ήταν μία από τις μεγαλύτερες γιορτές προς τιμήν του Απόλλωνα *Μουσαγέτη*. Τα Πύθια, που διοργανώνονταν από τη Δελφική Αμφικτυονία ήδη από το α΄ μισό του 6^{ου} αι. π.Χ., διακρίνονταν από τους άλλους πανελλήνιους αγώνες, που γίνονταν κάθε τέσσερα χρόνια, και κυρίως από τους αγώνες της Ολυμπίας, ακριβώς για τη σπουδαιότητα αυτών των μουσικών αγωνισμάτων. Διεξάγονταν την τετάρτη μέρα των Πυθικών εορτών και περιελάμβαναν τον

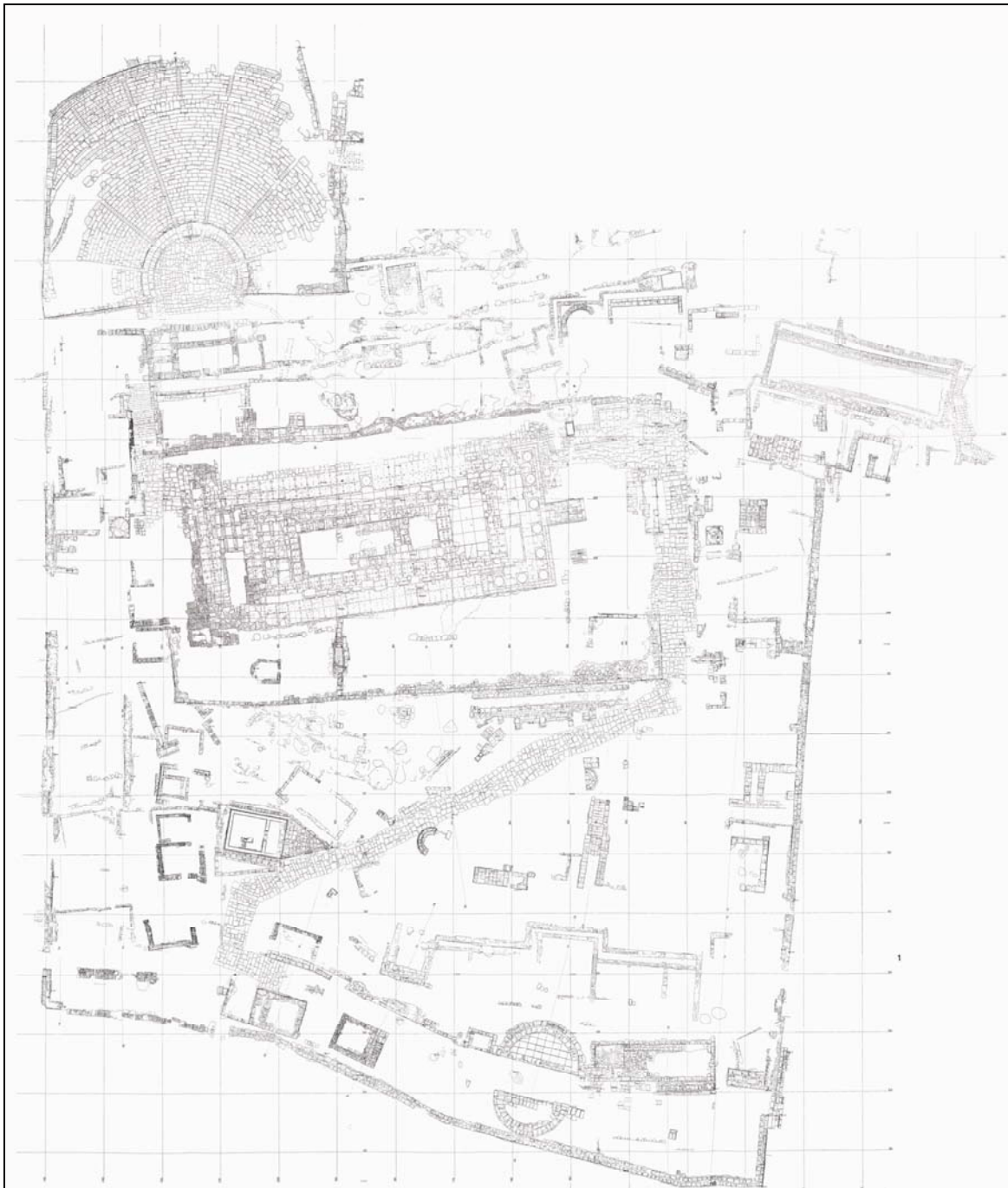
κιθαρωδικό ύμνο στον Απόλλωνα, ύμνο συνοδευόμενο από κιθάρα, την αυλωδία, τραγούδι με τη συνοδεία αυλού, καθώς και συνθέσεις απλής κιθάρισης και απλής αύλησης. Το πρόγραμμα περιελάμβανε επίσης παράσταση τραγωδίας και κωμικούς χορούς.

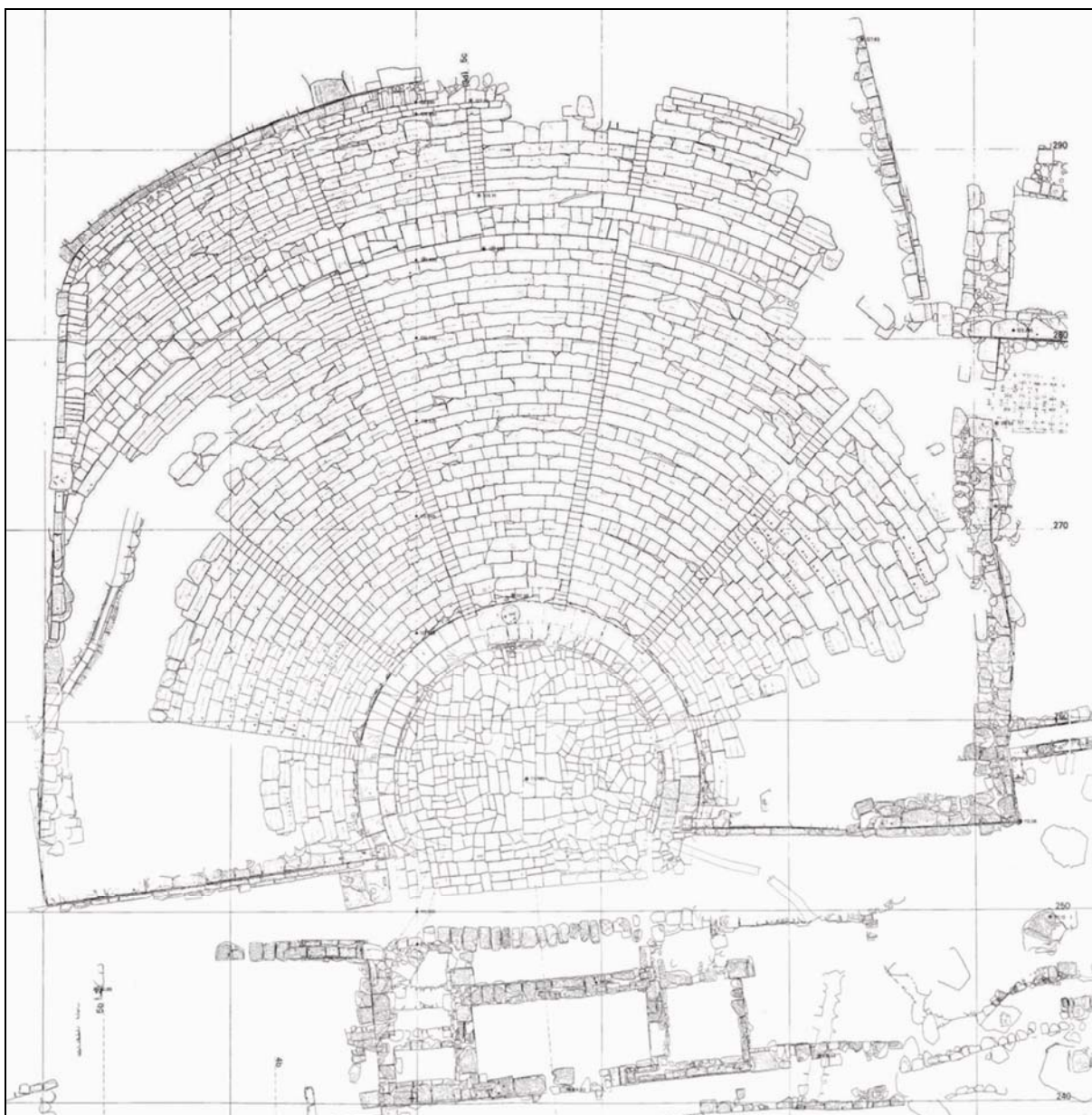
Το θέατρο φιλοξενούσε επίσης τους αγώνες των Σωτηρίων, προς τιμήν του Διός Σωτήρος και του Απόλλωνος, ο εορτασμός των οποίων ξεκίνησε μετά τη νίκη των Αιτωλών επί των Γαλατών το 279/278 π.Χ. Αρχικά περιελάμβαναν αποκλειστικά μουσικούς αγώνες, που διεξάγονταν ετησίως. Στα μέσα του 3^{ου} αι. π.Χ. αναδιοργανώθηκαν κατά το πρότυπο των Πυθίων, μετατράπηκαν σε πανελλήνιους αγώνες τετραετούς περιοδικότητας και εμπλουτίστηκαν με γυμνικούς και ιππικούς αγώνες.

Η αρχική μορφή του θεάτρου δεν μας είναι γνωστή. Πιθανώς οι θεατές κάθονταν σε ξύλινα καθίσματα ή απ' ευθείας στο έδαφος για να παρακολουθήσουν τους μουσικούς και δραματικούς αγώνες. Αργότερα, τον 4ο αι. π.Χ., κτίστηκε το πρώτο λίθινο θέατρο από ντόπιο ασβεστόλιθο και ακολούθησαν πολλές μετασκευές και επισκευές.

Το μνημείο αναπτύσσεται περισσότερο καθ' ύψος παρά κατά πλάτος. Αυτό υπαγορεύτηκε από τη γεωμορφολογική ιδιαιτερότητα του τόπου με την ισχυρή εδαφική κλίση και, κυρίως, από τον περιορισμένο διαθέσιμο χώρο στη θέση ανέγερσής του στη βορειοδυτική γωνία του ιερού, μεταξύ του περιβόλου του τεμένους στα δυτικά και ενός προγενέστερου κτίσματος στα ανατολικά, ο οποίος έχει αξιοποιηθεί στο έπακρο. Η επιφάνεια που καλύπτει υπολογίζεται σε 1950 τμ. (χωρίς το οικοδόμημα της σκηνής) ή 2100 τμ. (συμπεριλαμβανομένης της σκηνής).

Μια επιγραφή μαρτυρεί ότι το 160/159 π.Χ. ο Ευμένης ο Β΄, βασιλιάς του ελληνιστικού βασιλείου της Περγάμου, προς το τέλος της βασιλείας του προσέφερε χρήματα για την ανανέωση της πόλης των Δελφών και έστειλε δούλους για τις επισκευαστικές εργασίες στο θέατρο και σ' άλλα αρχιτεκτονήματα, ακολουθώντας την παράδοση των ευσεβών Περγαμηνών βασιλέων που ευνοούσαν με τα αφιερώματά τους το δελφικό ιερό. Κατά τη διάρκεια αυτών των επισκευαστικών εργασιών το θέατρο πήρε μορφή πιο μνημειακή.

Η σημερινή μορφή του θεάτρου ανάγεται στους πρώιμους ρωμαϊκούς χρόνους (1^{ος} αι. μ.Χ.). Με την επικράτηση του Χριστιανισμού η χρήση της θεατρικής εγκατάστασης υποβιβάστηκε εξαιτίας της ιδιαίτερης σημασίας της για τις ειδωλολατρικές κοινωνίες του παρελθόντος.

Το βαθύ αμφιθεατρικό *κοίλον*, κυκλικής χάραξης και συνολικής χωρητικότητας 5000 θεατών, εδράζεται εν μέρει στο φυσικό επικλινές έδαφος (στα βόρεια και δυτικά) και εν μέρει σε τεχνητές επιχώσεις, δηλαδή σωρευμένους όγκους χωμάτων (στα νότια και ανατολικά), που αντιστηρίζονται σε ισχυρούς αναλημματικούς τοίχους. Η εξωτερική του διάμετρος υπολογίζεται σε 36 μ., ενώ η εσωτερική διάμετρος σε 9,25 μ. Διαιρείται καθ' ύψος σε δύο άνισες ζώνες από έναν οριζόντιο διάδρομο, το *διάζωμα*, που εξυπηρετεί την κίνηση των θεατών στο κοίλο. Το κάτω κοίλο ή *θέατρον* έχει 27 σειρές εδωλίων και χωρίζεται με ακτινωτές συμμετρικές κλίμακες σε 7 κερκίδες, ενώ το άνω κοίλο ή *επιθέατρον*, περιλαμβάνει 8 σειρές εδωλίων και χωρίζεται σε 6 κερκίδες. Περιμετρικά της ανώτερης σειράς εδωλίων ανοίγεται ρείθρο για την απορροή των υδάτων, πάνω από το οποίο υψωνόταν ο βόρειος τοίχος αντιστήριξης του κοίλου. Η διαφορά ύψους ανάμεσα στο δάπεδο της *ορχήστρας* και την τελευταία σειρά εδωλίων είναι 15,11 μ., με κλίση 54%, που εξασφάλιζε απρόσκοπτη θέαση για όλους τους θεατές. Στα άκρα του διαζώματος ανοίγονταν δύο θύρες για τη διέλευση των θεατών.

Δυτικός αναλημματικός τοίχος κοίλου

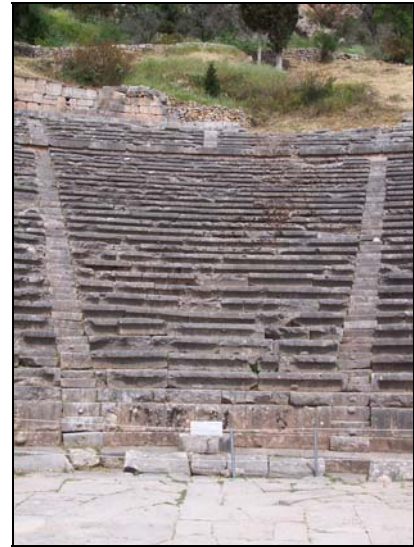

Ανατολικός αναλημματικός τοίχος κοίλου

Στην πλειοψηφία τους τα λίθινα εδώλια έχουν πλάτος 0,69 μ. και ύψος 0,37 μ. Σημαντικός αριθμός εδωλίων φέρει εγχάρακτα γράμματα ύψους 11-15 εκ., ένα είδος αρίθμησης των θέσεων στα ρωμαϊκά χρόνια. Διακρίνονται επίσης αξιώματα λειτουργών σε γενική πτώση, όπως αμφικτυόνων, συμβούλων, καθώς και κύρια ονόματα επιφανών ιδιωτών. Το όνομα της ρωμαίας Μέμμιας Λούπας (Memmia Lupa), αρχηγίδας των Θυιάδων κατά την ύστερη ρωμαϊκή εποχή, είναι γραμμένο σε δώδεκα περίπου καθίσματα.

Το διάζωμα που διατρέχει το κοίλο

Το κεντρικό τμήμα του κοίλου

Η ορχήστρα, διαμέτρου 18,50 μ., όπου διεξάγονταν οι μουσικοί και δραματικοί αγώνες, περιβάλλεται από διάδρομο πλάτους 2,20 μ., για την κίνηση των θεατών, κάτω από τον οποίο βρίσκεται αποχετευτικός αγωγός, ο *εύριπος*, για την απορροή των όμβριων υδάτων. Η πεταλοειδής μορφή και η λιθόστρωση του δαπέδου της ορχήστρας με ακανόνιστου σχήματος πλάκες αποτελούν μετασκευές των ρωμαϊκών χρόνων. Αρχικά η ορχήστρα ήταν κυκλική, με ακτίνα 7 μέτρων. Στη ρωμαϊκή περίοδο προστέθηκε και το χαμηλό περιμετρικό στηθαίο προς την πλευρά του κοίλου.

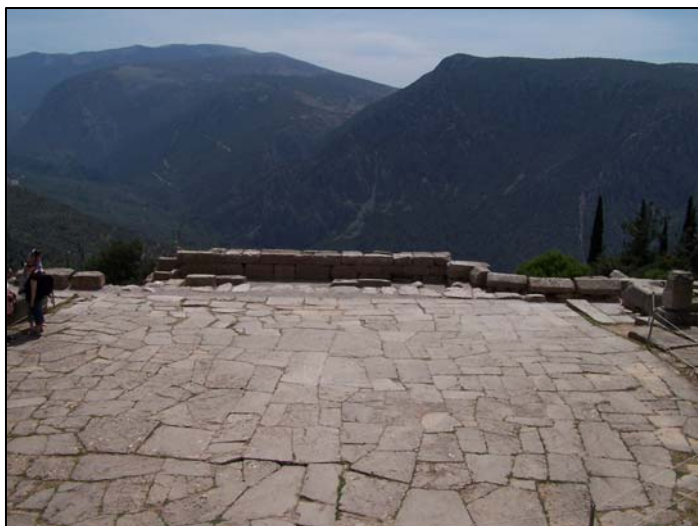

Στους αναλημματικούς τοίχους των παρόδων, μέσω των οποίων εισερχόταν στην *ορχήστρα* ο *χορός* κατά την έναρξη της παράστασης, αλλά και οι θεατές στις κερκίδες του κοίλου, χαράχτηκε, μεταξύ του 2^{ου} αι. π.Χ. και του 1ου αι. μ.Χ., μεγάλος αριθμός επιγραφών απελευθέρωσης δούλων. Οι πράξεις αυτές έχουν τη νομική μορφή πώλησης, με αγοραστή τον Απόλλωνα, αντιπροσωπευόμενο από τον ιερέα του, ο οποίος απελευθερώνει αμέσως το σώμα που αγοράστηκε (δεν γίνεται αναφορά σε

πρόσωπο, καθώς πρόκειται για δούλο). Η αναγραφή τους σε αναλημματικούς τοίχους του Δελφικού Ιερού λειτουργεί ως εγγύηση για τους ευεργετούμενους, αφού οι απελευθερωτικές αυτές πράξεις θα έμεναν αιώνια σε δημόσια θέα υπό τη θεϊκή προστασία. Δυστυχώς το κείμενο των επιγραφών έχει χαθεί λόγω της φθοράς που έχει υποστεί η επιφάνεια των λιθοπλίνθων.

Μια μεγάλη βάση που βρίσκεται τοποθετημένη μπροστά στη δυτική πάροδο έφερε το άγαλμα του θεού προστάτη του θεάτρου Διονύσου, αφιέρωμα των Κνιδίων, σύμφωνα με τον Πausανία.

Απέναντι από το κοίλο και την ορχήστρα υψωνόταν η *σκηνή* του θεάτρου, που χρησίμευε ως χώρος αποδυτηρίων, αντίστοιχος με το χώρο των παρασκηνίων στα σημερινά θέατρα. Από το ορθογώνιο αυτό σκηνικό οικοδόμημα διατηρούνται μόνο τα θεμέλια, σε επίπεδο χαμηλότερο από αυτό της ορχήστρας. Διακρίνεται, από τα νότια, μία εξέδρα διαστάσεων 9 x 4 μ., με κεντρικές αψιδωτές κόγχες στον εξωτερικό τοίχο και δύο

πλευρικές προεξέχουσες πτέρυγες, που έφεραν κίονες και λειτουργούσαν ως παρασκήνια. Στα βόρεια της *κυρίως σκηνής* υψωνόταν το *προσκήνιο*, μία μικρή στοά με κίονες ή ημικίονες, που αντίκριζε την ορχήστρα. Τον 1ο αι. μ.Χ. η πρόσοψη του προσκηνίου διακοσμήθηκε με μαρμάρινη ανάγλυφη ζωφόρο, μήκους περίπου 10 μ. και ύψους 0,85 μ., στην οποία απεικονίζονταν οι άθλοι και τα πάρεργα του Ηρακλή. Πιθανότατα φιλοτεχνήθηκαν στο πλαίσιο της επισκευής του θεάτρου κατά την επίσκεψη του Νέρωνα στους Δελφούς το 67 μ.Χ. Οι υπεύθυνοι του ιερού, για να κολακεύσουν την επιθυμία του Ρωμαίου αυτοκράτορα, που ταύτιζε τον εαυτό του με τον Ηρακλή, παρέστησαν τα κατορθώματα του πανελλήνιου ήρωα στο προσκήνιο του θεάτρου, εκεί όπου τελούνταν πολλές από τις εκδηλώσεις των Πυθικών αγώνων, στις οποίες πήρε μέρος ο Νέρων και δέχτηκε τιμές ημίθεου - ήρωα.

Σκηνές από τη μαρμάρινη ζωφόρο του προσκηνίου του θεάτρου των Δελφών (1^{ος} αι. μ.Χ.). Αριστερά προς δεξιά: η σύγκρουση με τον Κένταυρο Νέσσο, η Λερναία Ύδρα και η πάλη με τον Ανταίο, γιου του Ποσειδώνα και της Γης.

Σκηνές από τη μαρμάρινη ζωφόρο του προσκηνίου του θεάτρου των Δελφών (1^{ος} αι. μ.Χ.). Αριστερά προς δεξιά: η σύγκρουση του Ηρακλή με τον τρισώματο γίγαντα Γηρυόνη και η αρπαγή των αλόγων του Διομήδη.

2. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Ο τελευταίος από τους Ευρωπαίους περιηγητές που επισκέφτηκαν τους Δελφούς και αναφέρουν το θέατρο, σωζόμενο μάλιστα σε καλή κατάσταση, είναι ο Ciriaco de' Pizzicollì, γνωστότερος ως Κυριακός της Αγκώνας (1391-1452), ο οποίος βρέθηκε στο Δελφικό Ιερό το 1436. Από τότε, και για τους επόμενους πέντε αιώνες, το θέατρο καλύφθηκε σταδιακά με επιχώσεις και ερειπώθηκε. Η αποχωμάτωση και οι πρώτες ανασκαφές στο χώρο του θεάτρου ξεκίνησαν το 1895 από τη Γαλλική Σχολή των Αθηνών υπό τη διεύθυνση του Th. Homolle. Τον 20ό αιώνα το θέατρο υπέστη φθορές κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου και του Εμφυλίου, αλλά και στους μεταγενέστερους χρόνους από ισχυρές σεισμικές δονήσεις που προκάλεσαν την αποκόλληση βράχων από τις Φαιδριάδες.

Δεδομένης της πληθώρας δημοσιευμένων επιστημονικών μελετών για τα μνημεία του Δελφικού Ιερού, προκαλεί εντύπωση το γεγονός ότι τα διαθέσιμα στοιχεία για το αρχαίο θέατρο είναι λιγοστά. Αν και έχουν διενεργηθεί εργασίες συντήρησης του μνημείου, οι φθορές του ως επί το πλείστον δεν έχουν αποκατασταθεί, ενώ πολλά αρχιτεκτονικά μέλη του (εδώλια και δόμοι παρόδων) βρίσκονται διάσπαρτα σε όλη την έκταση του Δελφικού Ιερού. Το κοίλο παρουσιάζει φαινόμενα καθιζήσεων, ενώ έντονο είναι και το φαινόμενο των επιφανειακών απολεπίσεων και ρηγματώσεων των λίθων, που οδηγούν σε απώλεια μεγαλύτερων τμημάτων του ασβεστολιθικού υλικού.

Φθορές των εδωλίων στο Δ και ΒΔ τμήμα του κοίλου

Φθορές στο Α και ΒΑ τμήμα του κοίλου και του αναλημματικού τοίχου

Φθορές των εδωλίων στο ΒΑ τμήμα του επιθεάτρου

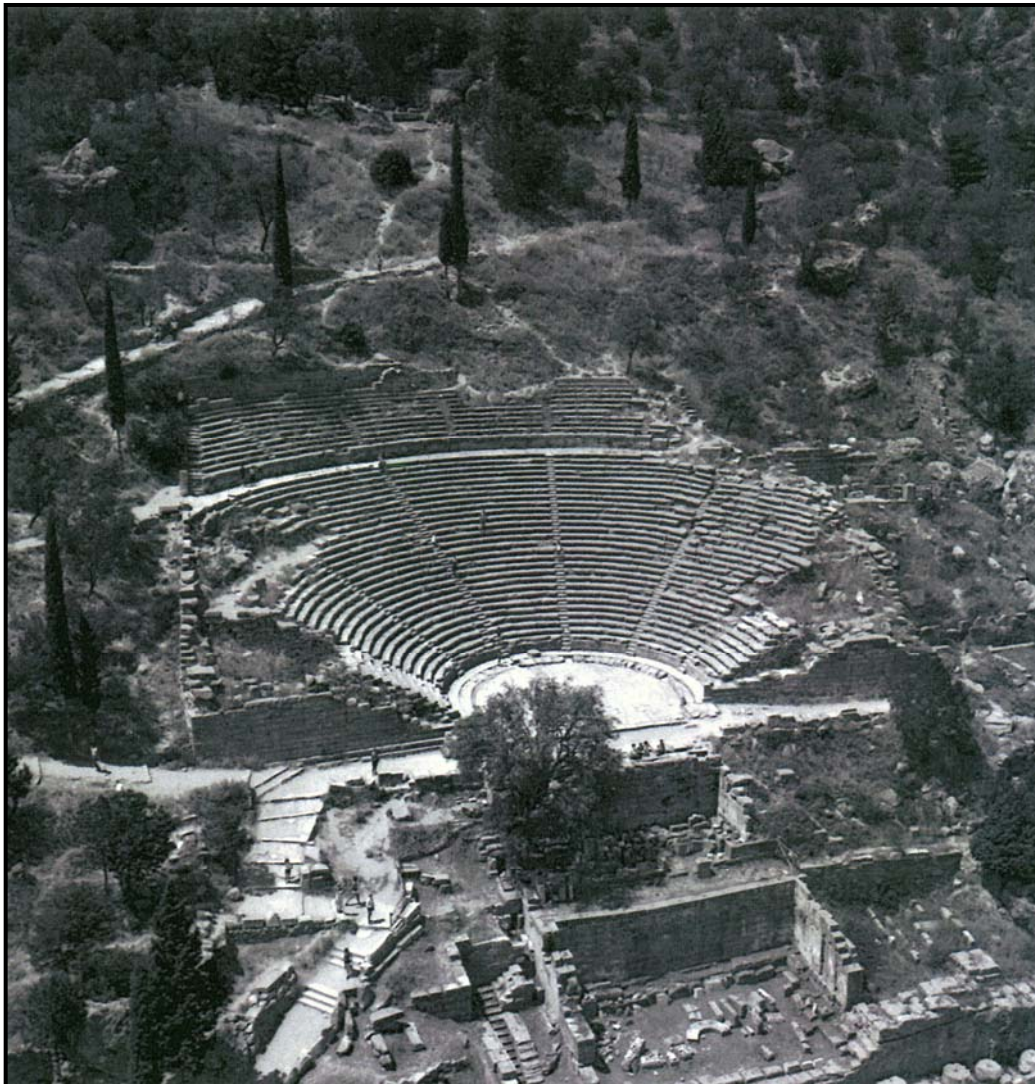
Την περίοδο του Μεσοπολέμου, στο πλαίσιο των Πρώτων Δελφικών Εορτών το Μάιο του 1927, ανέβηκε στο θέατρο των Δελφών παράσταση αρχαίας τραγωδίας, για πρώτη φορά σε αρχαίο θέατρο, στο φυσικό της χώρο, μετά από 2000 χρόνια. Εμπνευστής της αναβίωσης του αρχαίου θεάτρου ήταν ο ποιητής Άγγελος Σικελιανός και η αμερικανίδα σύζυγός του, Εύα. Παρουσιάστηκε ο *Προμηθέας Δεσμώτης* του Αισχύλου υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση της Εύας Σικελιανού και πραγματοποιήθηκαν αθλητικοί αγώνες στο στάδιο του ιερού, καθώς και αρχαίοι χοροί, λαμπαδηδρομίες, έκθεση λαϊκής τέχνης, λαϊκοί χοροί και τραγούδια. Τρία χρόνια αργότερα, στη διάρκεια των Δεύτερων Δελφικών Εορτών το Μάιο του 1930, το θέατρο φιλοξένησε την παράσταση των *Ικέτιδων* του Ευριπίδη, για την τέλεση της οποίας είχε παραχωρηθεί ειδική άδεια στην Επιτροπή των Δελφικών Εορτών από τον Υπουργό Παιδείας Γεώργιο Παπανδρέου για τη συμπλήρωση των κατεστραμμένων εδωλίων του θεάτρου με ξύλινα καθίσματα, την αρίθμηση των εδωλίων με αφαιρούμενες χάρτινες πινακίδες και την ανέγερση σκηνικού ικριώματος, με την προϋπόθεση να μην προκληθούν βλάβες των αρχαίων και να αποκατασταθεί ο χώρος μετά το πέρας των εορτών υπό την επίβλεψη των οικείων αρχαιολογικών υπαλλήλων. Με την πραγμάτωση της Δελφικής Ιδέας του Σικελιανού μέσω των Δελφικών Εορτών, σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα της αρχαιολογικής έρευνας, αλλά και την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Κέντρου Δελφών, που θεμελιώθηκε το 1966, οι Δελφοί ανέκτησαν μέρος της παλαιάς τους πανελληνίας και διεθνούς ακτινοβολίας ως πολιτιστική κιβωτός του σύγχρονου κόσμου.

Στους Δελφούς εμετρήθηκε το πνεύμα δύο Ελλάδων.
Ο Αισχύλος πάλι εξύπνησε την ηχώ των Φαιδριάδων.
Lorgnons, Kodak, operateurs,
στου Προμηθέα τον πόνο
έδωσαν ιδιαίτερο, γραφικότατο τόνο.
Ένας λυγμός εκίνησε τ' απίθανα αυτά πλήθη.
Κι όταν, χωρίς να πέση η αυλαία,
η ομήγυρις διελύθη,
τίποτε δεν ετάρασσε την ιερή εκεί πέρα σιγή.
Κάποιος γυπαετός έσχισε τον αιθέρα...

Δελφική Εορτή, Κ. Καρυωτάκης

3. ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ

Το Θέατρο των Δελφών, παρά την καλή κατάσταση διατήρησής του, παρουσιάζει προβλήματα συντήρησης που επιδεινώνονται από την αποδόμηση ορισμένων τμημάτων του. Η σημερινή περισχοίνιση του κοίλου και ο αποκλεισμός του από τους ημερήσιους επισκέπτες, εκτός από τους λόγους προστασίας του μνημείου, αιτιολογείται και από την επικινδυνότητα στην οποία βρίσκονται σήμερα ορισμένα σημεία του, για την ασφάλεια του κοινού. Οποιαδήποτε αναστηλωτική εργασία σε ένα τόσο σημαντικό μνημείο προϋποθέτει υψηλές προδιαγραφές μελέτης, που θα συμπεριλάβουν την επίπονη και μακρόχρονη διαδικασία τεκμηρίωσης και προσδιορισμού αρχών αξιοποίησης διάσπαρτου υλικού και εύρεσης αρχικών θέσεων. Επισημαίνεται ότι υφίσταται σημαντικό μέρος της απαιτούμενης τεκμηρίωσης του χώρου από την Γαλλική Σχολή, ενώ ο μεγάλος αριθμός σωζόμενων αρχιτεκτονικών μελών συνθέτουν ενδιαφέροντα μελετητικά σύνολα. Ο στόχος της αποκατάστασης ενός τέτοιου μνημείου μπορεί να γίνει εφικτός μόνο μετά από μακρόχρονη και ουσιαστική εργασία.

Στο Θέατρο απαιτείται, σε πρώτη φάση, η εκπόνηση μελέτης μερικής αποκατάστασης των επιμέρους τμημάτων του (κοίλου, αναλημμάτων των παρόδων, πλευρικών αναλημμάτων, σκηνικού οικοδομήματος), με την επανένταξη ταυτισμένου δομικού υλικού τους. Στις περιοχές των αναλημματικών τοίχων καταλήγουν οι απογυμνωμένες, σήμερα, περιοχές του κοίλου, υποκείμενες σε συνεχή απόπλυση. Χαρακτηριστικά στατικά προβλήματα, που προκύπτουν από τα μεγάλα ύψη αυτών των τοίχων και κυρίως από την ενδεχόμενη επικινδυνότητα των ελευθέρως ιστάμενων κορυφώσεών τους, επιβάλλουν συστηματική τεχνική αντιμετώπιση. Στόχος, με τις εργασίες που θα προταθούν, θα είναι να βελτιωθεί παράλληλα η στατική επάρκεια του κοίλου και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για μελλοντικές επεμβάσεις στις ακραίες κερκίδες του. Έτσι, παράλληλα με τη διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάκτησης υψών στα αναλήμματα, θα διατυπωθούν προτάσεις αποκατάστασης των αποδομημένων περιοχών των κερκίδων Α, Β, C, F και G του κοίλου, του Επιθεάτρου και της περιοχής του βόρειου περιμετρικού στηθαίου με την ζώνη των προεδριών. Η οριστική μελέτη θα περιλαμβάνει μεθοδολογία επανένταξης διάσπαρτων εδωλίων και προτάσεις για την αποκατάσταση των κλιμάκων υπ' αριθμ. 1, 2, 3, 6, 7 και 8 καθώς και για τη συντήρηση των επιφανειών των εδωλίων, τη βελτίωση και ενίσχυση των εδράσεων και, κατά περίπτωση, τη σφράγιση μεγάλων κενών. Στο σκηνικό οικοδόμημα οι δυνατότητες είναι ιδιαίτερα περιορισμένες και σε μελετητικό επίπεδο αφορούν στην ανάδειξη των περιγραμμάτων, καθώς και στην εξάντληση των δυνατοτήτων της διδακτικής παρουσίας του. Παρά τα όποια κενά στην ερμηνεία των φάσεων της σκηνής, περαιτέρω αρχαιολογική διερεύνηση με παράλληλη αρχιτεκτονική τεκμηρίωση ενδεχομένως θα απέδιδαν σχετικά «ασφαλή» σημεία, που θα μπορούσαν να δεχθούν μικροεπεμβάσεις χωρίς μεγάλους κινδύνους επιστημονικών παρανοήσεων.

4. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Α΄ ΦΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ:

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ

Η μελέτη θα περιλαμβάνει:

1. Βελτίωση υφιστάμενων σχεδίων (Γαλλικής Σχολής Αθηνών)
2. Τεκμηρίωση υφιστάμενης κατάστασης. Βιβλιογραφική ενημέρωση.
3. Αποτύπωση και ενδεχομένως ταύτιση στην αρχική τους θέση διάσπαρτων αρχιτεκτονικών μελών, προερχομένων από τα αναλήμματα και το κοίλο. Συνολική αποτίμηση των προβλημάτων και μεθοδολογία επανένταξης διάσπαρτου υλικού.
4. Μελέτη αποκατάστασης (στάδιο προμελέτης – οριστικής μελέτης) των δύο αναλημμάτων των παρόδων, των δύο πλευρικών αναλημμάτων καθώς και των επιμέρους προβληματικών περιοχών του κοίλου. Διατύπωση προτάσεων για την καλύτερη προστασία και παρουσίαση του σκηνικού οικοδομήματος.

Συνολική αμοιβή μελέτης: περίπου 100. 000 ευρώ, με ΦΠΑ

Χρόνος εκπόνησης μελέτης: 14 μήνες

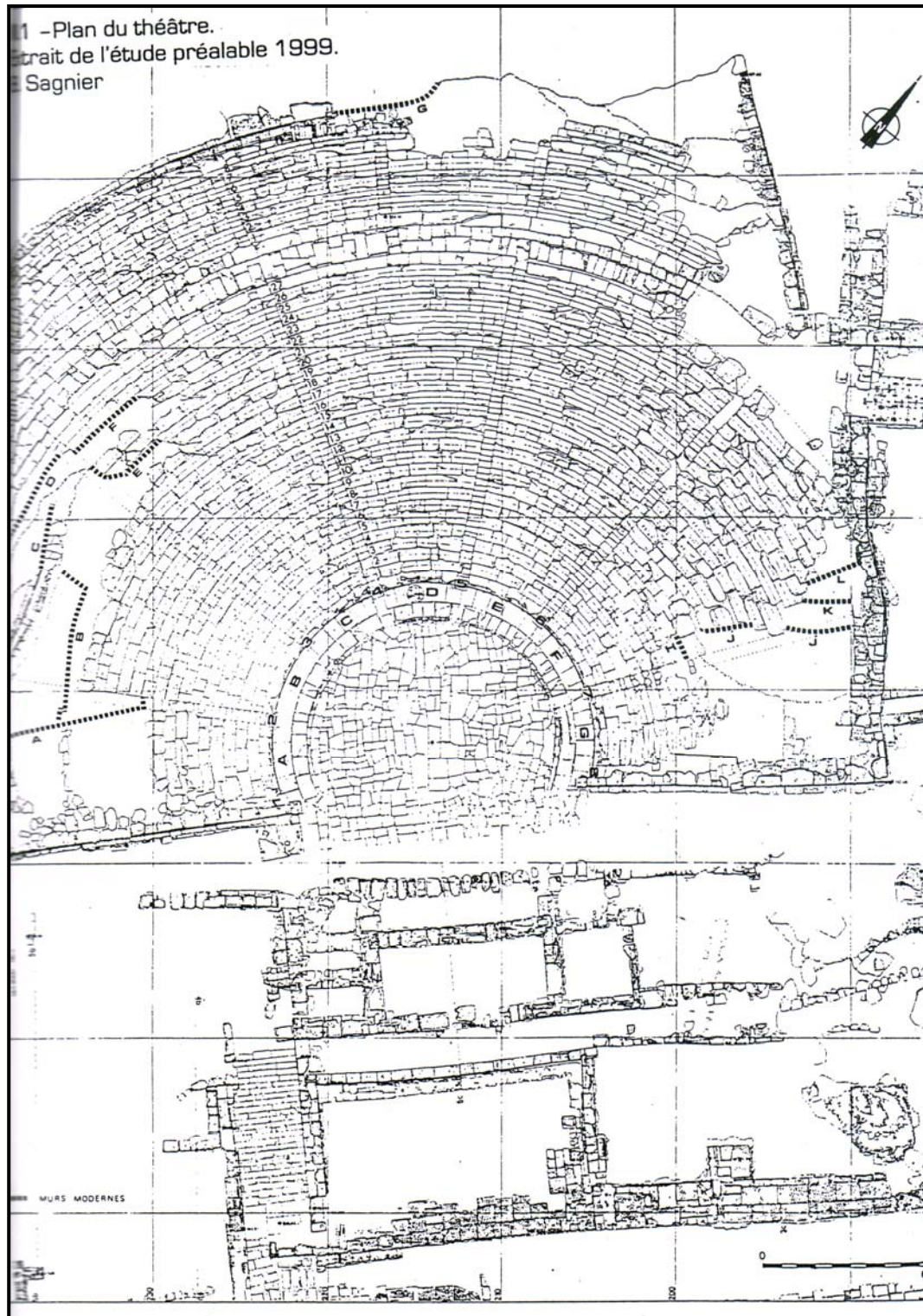
(Οι απαιτούμενοι αρχαιολογικοί καθαρισμοί θα προηγηθούν των αρχιτεκτονικών μελετών).

Β΄ ΦΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ:

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ

Το κόστος της υλοποίησης της μελέτης, καθώς και ο συνολικός χρόνος υλοποίησής της θα εκτιμηθούν μετά την εκπόνηση της μελέτης αποκατάστασης του θεάτρου.

11 - Plan du théâtre.
 Extrait de l'étude préalable 1999.
 E. Sagnier

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bommelaer, J.-F. «Das Theater», στο Maas, M. (επιμ.), *Delphi. Orakel am Nabel der Welt*, Karlsruhe 1996: 95-105.

Bommelaer, J.-F., Pentazos, E., Picard, O., *Δελφοί. Αναζητώντας το Χαμένο Ιερό*, Αθήνα 1992

Bommelaer J.-F., Laroche D., *Guide de Delphes - Le Site*, Paris 1991: 207-212

Κολώνια, Ρ., *Το Αρχαιολογικό Μουσείο των Δελφών*, Αθήνα 2009

Κολώνια, Ρ., «Αρχαίο θέατρο Δελφών» στο
http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=4932

Μπούρας, Χ.Θ., *Μαθήματα Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής*, τόμος Α', Αθήνα 1991

Nachtergaele, G., *Les Galates en Grèce et les Sôtéria de Delphes*, Bruxelles 1977

Πεντάζος, Ε., «Οι Δελφοί και ο Σικελιανός», *Αρχαιολογία και Τέχνες* 44 (Σεπτέμβριος 1992): 72-75

Πλάκα-Λαμπράκη, Μ., «Η Αναγέννηση και τα Χρονικά της Όρια», *Αρχαιολογία και Τέχνες* 27 (Ιούνιος 1988): 34-41

Weir, R., «Nero and the Herakles Frieze at Delphi», *BCH* 123 (1999): 396-404